

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio prima. Vtrum Christus hæreditario iure temporale regnum
Iudæorum obtinuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

vnde etiam constat hæc veritas ex vsu huius potestatis. *Joan. 13. 14.* statim, nam *Joan. 13.* dicit ipse Christus, Mandatum meum do vobis, & capite 14. Si diligitis me, mandata mea seruare, & qui habet mandata mea, & seruat ea, ille est, qui diligit me, & capite 15. Si præcepta mea seruaueritis, manebitis in dilectione mea, & *Matth. vltim.* inquit, Docentes eos seruare omnia quaecumque mandauimus vobis. Idem constat ex illis comminationibus, Nisi quis renatus fuerit, *Joan. 3.* Et nisi manducaueritis carnem filij hominis, *Joan. 6.* quæ præceptum necessario inuoluunt. Ratio vero est, tum, quia totum hoc debitum est maiestati, & regie ac sacerdotali dignitati Christi, quia verus Rex habet potestatem ferendi leges, atq; adeo & obligandi: tum etiam, quia ad finem illius sacerdotij, & ad salutem, & bonum nostrum erat hoc etiam necessarium.

Obiectio. Dices. *Joan. 1.* dicitur Lex data per Moysen, gratia autem, & veritas per Christum, indicatur ergo Christum

Responsio. non fuisse legislatorem, sicut Moysen. Respondet *August.* toto lib. de Spirit. & lit. vnumquodque de-

nominari ab eo, quod in illo præcipuum est, lex autem Moysi fuit tantum lex, præcipiebat enim, &

non iuuabat, & ideo nomen legis retinuit: lex verò Christi & præcipit, & iuuat, imo pauca præcipit, &

plurimum gratiæ confert, vel potius prout ab ipso Christo immediatè lata est, nihil præcipit, nisi quod

ad gratiam augendam conferre potest, quia in lege noua Christus nulla alia præcepta posuit, nisi fidei, &

sacramentorum. Et ideo hæc lex, gratiæ nomen obtinuit, & iugum suus vocatur, & à Paulo ad *Rom. 8.* dicitur, Lex spiritus vite in Christo Iesu, qua liberat à

lege peccati, & mortis. Adde, legem veterem non esse datam à Moysè ut auctore, sed à Deo per Moysen:

Christus verò fuit auctor legis gratiæ, quæ per ipsum facta est.

Potestas Dico secundò. Hæc potestas legislatiua fuit in

Christo cum singulari quadam excellècia, cum qua nulli creature communicata est. Est certa, & probatur,

& explicatur varijs modis, primo ab origine, quia hæc potestas in illo fuit quodammodo diuina,

erat enim potestas Dei, & à propria dignitate personalis manauit. Propter quod ius per hanc potestatem

constitutum, simpliciter diuinum est, quia licet proxime per humanitatem datum sit, tamen ab ipso

Deo immediatè datum est, & per diuinam potestatem, & iuxta diuinæ voluntatis beneplacitum,

vnde *Deuter. 18.* ait Moyses de Christo loquens, Prophetam de gente tua, & de fratribus tuis sicut

me, suscitabit tibi Dominus Deus tuus, ipsum audies, & infra, Prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum similem tui, & ponam verba mea in ore eius, loqueturque

ad eos omnia, quæ per cepero illi, qui autem verba eius, quæ loquetur in nomine meo, audire noluierit, ego vltor existam.

Secundò ex perfectione, & excellentia præceptorum, quæ per hanc potestatem imposita sunt, omnia

enim ad internum bonum animæ pertinent, & ad maiorem cognitionem Dei, maioremque cum illo

coniunctionem, velati in materia de sacramentis ostendendum est. de quibus nunc sufficit dictum

illud *August.* libro 19. contra Faust. capite 13. nobis data esse sacramenta, seu præcepta virtute maiora, vt. luate

meliora, actu faciliora, numero pauciora, tanquam iustitia fieri reuelata, & in libertatem vocatis filijs Dei. Tertiò

per hanc potestatem potuit abrogari lex vetus, etiam si à Deo data esset, non solum, quia cum Christus

esset finis legis, vt dicitur ad *Rom. 10.* postquam per ipsum completa est, veluti sponte sua euanuit, sed

etiam quia, vt dicitur ad *Heb. 7.* Translatio sacerdotio necesse est, vt legis translatio fiat. De quo videri potest

August. toto illo lib. 19. contra Faust. præsertim à capite 7. Quartò potestas hæc fuit amplissima in vniuersum orbem, iuxta illud, Dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terra, *Psal. 2.*

& ideo *Marc.* vlt. ipse præcepit Apostolis, Euntes in mundum vniuersum predicate, & c. & *Matt. vlt.* dixerat,

Matth. 28.

Data est mihi omnis potestas in celo, & in terra. Quocirca, sicut gratia Christi omnibus communicatur, & Ecclesiæ eius Catholica est, & vniuersalis, de se omnes complectens, ita & iurisdictio amplissima est, & actus tam internos, quam externos, & ad omnium virtutum materias, & ad omnes effectus supremæ potestatis, quales sunt dispensare, abrogare, & similes: est enim perfectissima potestas, & diuina. Quintò denique (vt ex præcedent. sect. patet) non solum potuit Christus per hanc potestatem leges condere, sed etiam potuit Vicario suo hanc potestatem impartiri, quam illi communicauit: non quidem cum æquali perfectione, tamen cum tota illa quæ ad perfectè regendam Ecclesiam necessaria fuit, velati in proprio loco ostendendum est.

DISPUTATIO XLVIII.

In duas Sectiones distributa.

De temporali regno Christi Domini.

Isputatio hæc commodè præcedentibus adiungitur, quia D. Thomas in 1. Christum Regem, sacerdotem, & legislatorem fuisse docuit, & Melchisedech Rex simul & sacerdos existens vtramque cognitatem in Christo præfigurauit, vt ergo vtraque dignitas perfectè maneat explicata, duo à nobis in hac disputatione præstanda sunt. Primum enim videndum est in particulari de regno Iudæorum, an ad Christum pertinuerit aliquo proprio, & humano titulo. Deinde de vniuersali regno, & domino totius orbis breuiter dicendum erit.

SECTIO I.

Vtrum Christus hereditario iure temporale regnum Iudæorum obtinuerit.

In hac re fuit sententia Armachani libr. 4. de quaest. Armenor. c. 15. & 16. dicentis Beatam Virginem habuisse ius hereditarium ad regnum Iudæorum, quia linea recta descendebat ex familia David,

& deficiente viro, foemina in hereditate succedebat, *Numer. 27.* & 39. neque enim esset, cur ab hæc-

nerali lege excipiat regis hereditas, cum neque in tota lege cautum sit, neque foemina sit incapax regni, vt per se manifestum est, cum ergo parentes Virginis ex stirpe regia directè descenderint, & alium

filium non habuerint, ad Virginem deuoluta est hereditas, & ius, quod ipsi ad regnum habebant, ergo,

Cum Christus fuerit vnicus filius Virginis, in illum transfundendum fuit hoc ius. Quam sententiam

confirmat nonnullis Scripturæ testimonijs, *Mich. 5.* Et tu Bethleem terra Iudæ, nequaquam minima es in principibus Iudæ, ex te enim orietur dux, qui regat populum

meum Israel, & *Ierem. 23.* Suscitabo David germen iustum, & regnabit Rex, & sapiens erit, & c. & alij similibus, quibus supra probauimus Christum esse

Regem. Confirmat secundò, quia pueri Hebræorum cantabant Christo, Benedictus Rex, qui venit in nomine Domini. Benedictum quod venit regnum patris

nostri David, *Marc. 11.* Luc. 19. quas voces Christus non cohibuit, sed potius probauit, sicut Pilato interroganti, *Matth. 27.* Tu es Rex Iudæorum? quam

uis ipse de regno temporali interrogaret, Christus annuendo respondit, Tu dicis, vnde *Matth. 17.* Petro dixit Christus, se esse liberum ab obligatione soluendi tributum, tanquam filium Regis, ad quem

re regnum pertinebat. Vltimò confirmari potest ex Machab. 14. vbi cum senatus, & principes Iudæorum Simonem Machabæum, eiusque successores,

in di-

in ducem & principem sacerdotum elegerunt, ut perpetuè ea dignitas in illa familia duraret, exceptionem addiderunt, *Donec surgat Propheta fidelis*, ille scilicet Propheta, de quo Moyses prædixerat, *Prophetam sicut me, &c.* Deuter. 18. id est, usque ad aduentum Messie, quia certo credebant Messiam futurum esse verum Regem, & heredem illius regni: Addit tamen hic autor, quævis Christus iure suo potuerit hoc regnum obtinere, illud tamen repudiasset, ac omnino renuntiasset, paupertatem præferentem temporali regno: & ita inquit hoc ius non solum non minuit perfectionem Christi, sed potius ad eam magis demonstrandam conferre, quia ea bona temporalia, quæ multis titulis habere poterat, contempsit.

Dicendum nihilominus est primo, certum esse, Christum non fuisse de facto Regem temporalem Iudæorum. Hoc certum est, ut constat ex toto discursu Evangelij, & ex Ioan. 6. ubi eum cum vellent facere Regem, abscondit se. Hoc etiam constat, quia ipso vivente fuerunt alij Reges Iudæorum, si non iure, saltem facto, unde colligitur, ipsum non habuisse vsum, seu actuale regnum temporale illius regni. Quod verò neque proprium dominium aut proprietatem habuerit, patet; quia neque per electionem hominum habuit, ut per se constat, neque iure hereditario: quia illud non habuit, ut statim dicam: tum, quia licet illud habiturus fuisset, tamen vivente matre, in illa dominium, & proprietatem permansisset.

Dico secundo, Christus Dominus nullum ius humanum, seu hereditarium habuit ad temporale regnum Iudæorum, ratione carnalis originis ex familia David. Hæc est sententia communis, pro qua multa congerit ex Patribus Vualden. lib. 2. doctrinal. fid. antiquit. cap. 76. & 77. & eandem defendunt Victorius, Scot. & alij scilicet sequenti referendi. Et probatur primo, quia existimare, regnum in sacra Scriptura Messie promissum, futurum fuisse temporale, Iudæorum admodum sensum, ad quem excludendum Scriptura ferè semper variis modis ostendit regnum illud esse spirituale, & ad bonum animæ pertinens, & non contineri intra terminos Iudææ, sed per vniuersum mundum extendi, & non fuisse futurum super carnales Israelitas, sed super spirituales filios Abrahæ secundum fidem, ut in epistola ad Roman. latius Paulus profectur, & optimè August. demonstrat lib. 17. de Ciuitat. cap. 6. 7. & sequentibus tract. 51. in Ioan. & ex adductis in præcedenti quæst. satis constat. Denique Scriptura non dicit habiturum ius ad regnum, sed vere regnaturum, & futurum Regem, quæ non possunt vera esse de illo temporali regno: non ergo de illo Scriptura loquitur. Secundo probatur ratione in Scriptura fundata, quia regnum David iam prius cessauerat, & successio fuerat interrupta, ut constat ex Ierem. 22. ubi de Iechonia dicitur, *Non erit de semine eius, qui sedeat super solium David, & potestatem habeat ultra in Iuda*, ubi aduertit Hieron. hoc esse intelligendum de solio David quantum ad temporale regnum, nam quantum ad spirituale & æternum, Christus postea sedet in throno David, sicut Angelus Mariæ prædixit Luc. 1. Quod etiam notauit Ambros. lib. 3. super Lucam. De qua re multa diximus supra disputat. 1. huius materiz tractantes locum illum Genes. 49. *Non auferetur sceptrum de Iuda. Et confirmari potest hæc ratio ex loco illo 1. Machab. 14. ubi eum iam Regnum Iudæorum cessasset, & Ducatus etiam extinctus esset, seu translatus à tribu Iuda totus Iudæorum populus ex communi consensu constituit sibi ducem, & summum sacerdotem Simonem Machabæum, ut in eo, & posteritate eius ea dignitas perpetuè maneret. Cum ergo translata esset omnino dignitas regia à domo Iuda, non potuit legitima successione, & hereditario iure ad Virginem peruenire. Nec verò, quia ibi additur*

Fr. Suarez. Tom. 1.

conditio illa, *Donec surgat Propheta fidelis*, inde colligipotest, nato Christo statim ad illam traslationem esse hoc ius: primo, quia vel hoc esset propter successionem, vel propter populi consensum. Primum dici non potest, quia ut ostensum est, iam antea extinctum fuerat Regnum Iudæorum: nec secundum, tum quia non constat, ibi esse sermonem specialiter de Messia: sed de quocunque propheta fidei, qui Dei voluntatem manifestaret: tum etiam, quia licet tunc consenserint conferendo principatu Machabæis usque ad tempus Messie non tamen inde sit, ex tunc transfuisse ius, vel dominium in Messiam, ita ut in suo aduentu statim sine alio populi consensu regnum temporale acciperet, præsertim cum ipsi postea Iudæi acclamauerint, *Non habemus Regem nisi Casarem, & Noli scribere, Rex Iudæorum, sed quia ipse dixit, Rex sum Iudæorum*. Tum denique, quia etiam ille principatus Machabæorum fuit extinctus ante Christi aduentum. Vltimo probatur, quia nullo modo constat, nec probari potest, Beatam Virginem recta linea descendisse à David per Salomonem, & per omnes successores eius primogenitos: quin potius probabilius est, paternam lineam Virginis fuisse à David per Nathan, ut infra ostendemus. Quod vero quidam dicunt, Ioseph descendisse per Salomonem, & ad illum pertinuisse regnum, & iure adoptionis translatum esse ad Filium, hoc (inquam) voluntarium est, quia præter rationem secundam supra factam, quæ contra hoc æquè procedit, non constat Iosephum fuisse in illa linea primogenitum, seu primum successorem omnium primogenitorum præcedentium, præterquam quod ius regni non potest transferri per solum adoptionem, in præiudicium legitimi successoris. Adde, incertum esse Christum fuisse filium adoptiuum Ioseph, sed solum putatiuum. Fundamenta contrariæ sententiæ ex dictis expedita sunt, neque oportet aliquid addere, quia difficultatem non habent.

SECTIO II.

Utrum Christus Dominus habuerit dominium vniuersale, & directum super vniuersum orbem.

Non versatur quæstio de Christo ut Deo, de cuius supremo, & vniuersalissimo dominio nulla est controuersia. Tractamus ergo de Christo ut homine, de quo illud etiam indubitatum apud omnes est, ratione spiritualis regni & potestatis, consequenter habuisse ius, & potestatem vtendi omnibus temporalibus rebus in ordine ad spirituale finem, & salutem animarum. Quia sicut potestates, & regna ex finibus præcipue distinguuntur, ut Aristoteles docet libro tertio, politic. capite quarto & decimo, ita in ordine ad suum finem vnaquæque potestas vim & efficaciam habet circa omnia inferiora, quæ possunt finem illum impedire, vel conuenienter promouere, quia alias potestas esset imperfecta, & diminuta. Cum ergo temporalia omnia ad spiritualia referantur, illisque subordinentur, omnia illa, vt ordinem habent ad hunc finem, subiici possunt huic spirituali potestati Christi: unde saltem hac ratione necesse est verum esse, quod Christus dixit, *Datus est mihi omnis potestas in celo, & in terra*. Et ab effectu confirmatur, nam sicut ab hac spirituali potestate Christi deriuata est suprema potestas spiritualis, quam Vicarius eius habet in terris, ita ab eadem duxit originem potestas, quam idem summus Pontifex habet super omnia temporalia regna indirectè, & in ordine ad spirituale finem, vt in proprio loco latius ostendendum est. Denique multi arbitrantur ad vsum huius potestatis pertinuisse, quod ad Verbum Christi arefacta est ficulnea, Mat-

O o o t h x i